

Statsforvalterens nyhetssending

28.04.2023

Foto: Anders Aasheim

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

3. mai 2023

Dagsorden

Foto: iStock

- Gratis barnehageplass
- Kandidater til FUB
- Foreldreråd og samarbeidsutvalg
- Informasjon om tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling
- Nytt fra Udir:
 - Prosjektstøtte til kvensk grunnkurs
 - Dronning Sonjas skolepris 2023
 - Forsøk om vurdering i orden og oppførsel
 - Fullføringsreformen – 100 tiltak
- Skolemiljø: månedens delplikt – undersøkelser
- Vurdering i skolen: Standpunktvurdering og klagebehandling

Gratis barnehageplass

Fra 1. august 2023:

- Gratis barnehage for alle 1 – 5 åringer i Finnmark og Nord-Troms (tiltakssonen)
- Gratis for tredje søsken som går i barnehage samtidig
- Gratis barnehage for samiske barn i samiske barnehager eller samiske avdelinger UTENFOR Finnmark og Nord-Troms

Invitasjon til å foreslå kandidater til nytt foreldreutvalg for barnehager

- Medlemmene i utvalget må på oppnevningstidspunktet og i hoveddelen av utvalgsperioden ha barn i barnehage
- Alle kan foreslå kandidater, men kandidater kan ikke foreslå seg selv
- Frist for å sende forslag til kandidater med begrunnelse er **25. mai 2023**
- For å fremme kandidater eller mer informasjon om arbeidet i utvalgene og kriterier for utvelgelse av medlemmer til utvalgene, som aktuelle kandidater må være innforstått med, se [Invitasjon til å foreslå kandidater til nye foreldreutvalg - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/invitasjon-til-foresla-kandidater-til-nye-foreldreutvalg)

Foreldreråd og samarbeidsutvalg

Barnehageloven § 4

- Foreldreråd:
 - Alle barnehager skal ha et foreldreråd
 - Bestå av alle foreldre som har barn i barnehagen
 - Fremme foreldrenes felles interesser
 - Målet er å bidra til å skape et godt barnehagemiljø
 - Eier skal forelegge saker av viktighet frem for foreldrerådet – bl.a. foreldrebetaling.

Samarbeidsutvalg

Barnehageloven § 4 forts.

Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg (S.U.)

- Bestå av foreldre og ansatte i barnehagen, de skal være likt representert
- Barnehageeier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene
- En kommune som gir økonomisk tilskudd til en barnehage kan forbeholde seg retten til å sitte i S.U.
- S.U. skal fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten (jf. barnehageloven § 2, siste ledd)

Foreldreråd og samarbeidsutvalg (S.U.)

Barnehageloven § 4 forts.

- S.U. skal bli forelagt saker som er av viktighet for barnehagens innhold, virksomhet og for forholdet til foreldrene
- Øvrige saker av viktighet er blant annet:
 - Budsjett
 - Driftsendringer
 - Arealutnyttelse, mv.

S.U. skal påpeke overfor eier og kan melde fra til tilsynsmyndighet hvis ikke barnehagen drives innenfor de rammer som settes av gjeldende regelverk, vedtekter og budsjett.

Tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling – tildeling Kompetanseløftet

Foto:

Sum beløp behovsmeldinger: Kr 15 048 012

Tilskuddsramme: Kr 8 726 000

Tildelinger:

- UiT- Norges arktiske universitet, 4 141 864,-
- SePu- Høgskolen i Innlandet, 315 650,-
- UiS- Universitetet i Stavanger, 100 000,-
- Nord-Troms, 495 000,-
- Tromsø kommune, 1 265 000,-
- Sør-Troms, 696 400,-
- RSK Øst-Finnmark, 300 000,-
- Indre Midt-Troms, 150 000,-
- Ytre Midt-Troms, 600 000,-
- Karlsøy kommune, 367 000,-

Tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling – tildeling Rekomp

Sum beløp behovsmeldinger: Kr 10 863 653

Tilskuddsramme: Kr 7 990 500

Tildelinger:

- UiS Universitetet i Stavanger, 459 000,-
- Steinerhøyskolen, 180 000,-
- Høyskolen på Innlandet v/SePu, 1 726 236,-
- Samisk høgskole, 185 000,-
- UiT – Norges arktiske universitet, 2 537 224,-
- Longyearbyen lokalstyre, 110 000,-
- Region Nord-Troms v/Storfjord, 108 431,-
- Region Øst-Finnmark, 365 984,-
- IBID – Ledelse v/15 private barnehager, 457 125,-
- IBID – v/7 private barnehager, 188 600,-
- Bamsestua friluftsbarnehage m.fl. , 90 000,-
- Nettverk ReTro, 107 600,-
- Steinerbarnehagen Tromsø, 20 000,-
- Region indre Midt-Troms, 400 000,-
- Region ytre Midt-Troms, 560 000,-
- Region Sør-Troms, 205 300,-
- Tromsø kommune, 290 000,-

Foto:

Tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling – tildeling Dekomp

Sum beløp behovsmeldinger: Kr 18 006 000

Tilskuddsramme: Kr 14 286 000

Tildelinger:

- Region Indre Midt-Troms og UiS kr 450 000
- Tromsø kommune og UiT/UiS kr 3 045 000
- Nettverket for Internasjonale skoler og USN kr 1 790 000
- RSK Midt-Finnmark og UiT kr 1 236 000
- Montessorinettverket i Troms og UiT kr 622 000
- Alta kommune og UiT kr 582 000
- Hammerfest kommune og UiT kr 495 000
- Balsfjord kommune og UiT kr 574 000

- Region Nord-Troms og UiT kr 1 356 000
- NTG Tromsø og Høgskolen i Innlandet kr 327 000
- Ekrehagen skole og UiT kr 196 000
- Statlige samiske videregående skoler og UiT kr 563 000
- TFFK utdanning Finnmark og UiT kr 800 000
- RSK Øst-Finnmark og Høgskolen i Innlandet kr 1 664 000
- Senja og Sørreisa kommuner og UiT kr 586 000

Mer detaljerte oversikter over behovsmeldingene og tildelingene finnes på vår hjemmeside.

Tilskuddsordningen og rapportering

Skoleeiere og universitet/høgskoler (UH) som mottar tilskudd og samarbeider i partnerskap skal rapportere årlig til statsforvalteren på kompetansetiltak.

Det skal nå rapporteres for kompetansetiltak som er tildelt midler i 2022, for skoleåret 2022-2023.

Det skal rapporteres samlet fra partnerskapene om kompetansetiltakene.

Medio mai sender vi lenke til rapporteringen til kontaktpersonene for partnerskapene.

Fristen for rapportering er 15. juni 2023.

Udir: Prosjektstøtte til kvensk grunnkurs

- Barnehage- og skoleeiere som har ansatte som tar 10 studiepoeng grunnkurs i kvensk ved de kvenske språksentrene, kan søke om prosjektstøtte
- Søkebeløpet skal gå til å dekke vikarutgifter knyttet til deltakelsen
- Send søknaden til post@udir.no og merk e-posten «Kvensk grunnkurs»

<https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/tilskudd-for-skoler/kvensk-grunnkurs/>

Nominasjon til Dronning Sonjas skolepris 2023

Kriterier og annen informasjon om prisen finner dere på hjemmesidene til Utdanningsdirektoratet og Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Nominasjonsprosessen krever en innsats fra skoleledelsen i kommunene og fylkeskommunen for å identifisere kandidater blant skolene i grunnopplæringen, og tilsvarende når det gjelder de private skolene.

Andre aktører kan også nominere skoler, via statsforvalteren.

Utdanningsdirektoratet har laget et skjema som skal brukes når dere beskriver skolens arbeid med likeverd og inkludering.

Frist for å sende inn forlag om skole og relevant informasjon til Statsforvalteren i Troms og Finnmark er

mandag 21. august 2023.

Udir: Forsøk om vurdering i orden og oppførsel uten karakter

- Utdanningsdirektoratet setter i gang nasjonalt forsøk om vurdering i orden og oppførsel uten karakter
- Ønsker kontakt med skoleeiere og privatskoler som kan tenke seg å delta i forsøket med en eller flere skoler

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/vurdering/forsok-om-vurdering-i-orden-og-oppforsel-uten-karakter/>

Søknadsfrist: 25. mai

Udir: Fullføringsreformen – ny tiltak

Fullføringsreformen som ble vedtatt av Stortinget i 2021, skal bidra til å løse fem problemer:

- Videregående opplæring er i for liten grad tilpasset elever med svake faglige forutsetninger
 - Elevene får ikke det de trenger for å bli best mulig studieforbereid
 - Fagopplæringen dekker ikke elevenes og arbeidslivets behov godt nok
 - Videregående opplæring er i for liten grad tilpasset den mangfoldige elevgruppa
 - Videregående opplæring er ikke godt nok tilpasset voksne
- Udir utvikler tiltak – nytt er:
 - Modulstrukturert opplæring for voksne
 - Opplæring i moduler vil primært foregå i bedrift og virksomhet, men den kan også forgå innen introduksjonsprogrammet, i arbeidsmarkedstiltak og i skoler
 - Utdanningsdirektoratet (Udir) og Direktoratet for høyrere utdanning og kompetanse (HK-dir) har fått oppdraget med å lage modulstrukturerte læreplaner

<https://www.udir.no/utdanningslopet/videre-egaende-opplaring/fullforingsreformen/#a193261>

Elevene sitt skolemiljø – månedens delplikt

Undersøkelsesplikten, jf. § 9 A-4
tredje ledd:

*Ved mistanke om eller kjennskap
til at ein elev ikkje har eit trygt og
godt skolemiljø, skal skolen
snarast undersøkje saka*

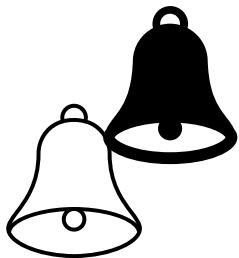

Å undersøke for å finne ut *hvorfor*, sånn at vi skal vite *hva* som bør gjøres

Eleven har det ikke bra –

- Hvorfor ikke?

- Individ
- Gruppe
- Klasse
- Skole
- Utenfor skolen
- Digitale «steder»

• Undersøkelsesplikten:

1. Få frem fakta om en situasjon
2. Bakgrunn for elevens opplevelse
3. Hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet sitt
4. Kan være at man må undersøke forhold utenfor skoletid og skoleveien

Å undersøke for å avdekke
årsaker og sammenhenger

Hvilket problem skal vi løse?

En viktig del av undersøkelsene er *analyse*:

- Hva er det egentlig vi ser her?
- Hva henger sammen?
- Hvordan *vurderer* vi det vi ser eller hører?
- Hvilket problem skal vi egentlig løse?

For å kunne oppfylle tiltaksplikten og sette inn egnede tiltak til barnets beste i en konkret situasjon, må skolen gjøre nødvendige undersøkelser slik at de vet hva som er de reelle utfordringene og hvilke elever som er berørt.

Standpunktvurdering i fag

- ✓ Standpunktkarakteren skal være uttrykk for den samla kompetansen eleven har ved avslutning av opplæringen
- ✓ Grunnlaget for vurdering i fag er kompetansemålene i læreplanen i faget. Når det gjelder Kunnskapsløftet 2020 skal kompetansemålene forstås i lys av teksten "Om faget" i læreplanen.
- ✓ Eleven skal få mulighet til å vise kompetansen sin på flere og varierte måter.
- ✓ Kompetanse som eleven har vist i løpet av opplæringen, er en del av vurderingen når standpunktkarakteren skal fastsettes.
- ✓ Eleven skal vite hva det blir lagt vekt på i fastsetting av standpunktkarakter.
- ✓ Forutsetninger, fravær, orden og oppførsel skal ikke inngå i vurderingen. Innsats skal bare være en del av vurderingen i fag hvor det står spesifikt i læreplanen.

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/vurdering/sluttvurdering/standpunktvurdering/>

«Den samla kompetansen»

Overordnet del pkt. 2.2:

«Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning.»

Å vurdere samlet kompetanse betyr at læreren må løfte blikket fra ett og ett kompetansemål og se dem i sammenheng.

Læreren kan ikke vurdere ut fra kun et utvalg av kompetansemålene

Vurderingsgrunnlaget er kompetansemålene forstått i lys av teksten «Om faget» i læreplanen

De ulike delene av læreplanen henger sammen:

Alle kompetansemål er utledet av kjerneelementene → disse tydeliggjør hva samla kompetanse i faget er

Læreplanen er knyttet til overordnet del

Fagspesifikk omtale av standpunktvurdering

Eksempel - Kunst og håndverk 10. trinn:

«Standpunktvurdering

Standpunktkarakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i kunst og håndverk ved avslutningen av opplæringen etter 10. trinn. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i kunst og håndverk basert på elevens **håndverksferdigheter** i ulike materialer, bruk av **kreative strategier** og kompetanse i å **visualisere ideer**. Karakteren skal også være basert på hvordan eleven **reflekterer over estetiske uttrykk, kulturelle referanser, funksjon og holdbarhet** i egne og andres arbeider.»

(min utheving)

Å vise kompetanse på flere og varierte måter

Læreren skal legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på flere og **varierte** måter.

I de nye læreplanene inkluderer dette også **forståelse, refleksjon** og **kritisk tenking** i ulike sammenhenger.

Informasjon om elevens kompetanse kan være basert på for eksempel:

- observasjoner
- samtaler og dialog
- diskusjoner
- fremføringer
- ulike typer muntlige og skriftlige elevarbeider
- læringslogger

Underveisvurderingens betydning for standpunktkarakteren

- Kompetansen eleven har vist i faget i løpet av opplæringen er en del av grunnlaget for vurderingen når læreren skal fastsette standpunktkarakteren
- Læreren vurderer *i hvilken grad* kompetansen eleven har vist underveis, gir relevant informasjon om kompetansen eleven har ved *avslutninga* av opplæringa → faglig skjønn avgjør
- Læreren må planlegge slik at elevene ved *avslutningen av opplæringen* har kompetanse i de ulike delene av faget, og dermed også har mulighet til å kunne mestre utfordringer og se sammenhenger i faget som helhet

• «Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning.»

Hva ser klageinstansen på?

Har skolen dokumentert at:

- ✓ Standpunktkarakteren er fastsatt ved *avslutninga* av opplæringa i faget?
- ✓ Riktig læreplan er brukt?
- ✓ Vurderinga er gjort på riktig grunnlag?

Klageinstansen vurderer om grunnlaget for vurdering er rett (ikke at karakteren er rett)

- Faglærer har vurdert samlet kompetanse ut fra kompetansemålene ?
 - Vist kompetanse på flere og varierte måter?
 - Eleven er kjent med hva som er vektlagt i fastsettingen av karakteren?
 - Utenforliggende momenter?
- Hva viser skolens dokumentasjon?

Klagen

- Må være skriftlig og signert av elev eller foreldre
- Må gå frem hva eleven klager på
- Bør inneholde annen relevant informasjon og begrunnelse for klagen
- Frist: 10 dager
- Sendes skolen
- Skolen svarer på anførslene i klagen
- Skolen videresender klagen til klageinstans:
 - Grunnskole: Statsforvalteren
 - Videregående: fylkeskommunens klagenemnd
- OBS! Skolen kan ikke selv endre karakteren, med mindre det dreier seg om føringsfeil (Forskrift til oppl. § 3-36)

Faglærers begrunnelse

Faglærer skal redegjøre for hvordan karakteren er fastsatt →

Beskrive:

- **Elevens kompetanse**
- Og at elevens kompetanse er vurdert ut fra kompetansemålene i læreplanen i det aktuelle faget
- hvordan eleven er gjort kjent med hva som er vektlagt

- at standpunktkarakteren er basert på en samlet vurdering av eleven sin kompetanse i faget, det vil si:
 - At eleven har fått vist kompetansen på flere og varierte måter
 - At kompetansemålene er forstått i lys av teksten om faget
 - At faglærer begrunner elevens kompetanse med eksempler som samlet dekker kompetansemålene i faget

Rektors uttalelse

Skolens saksbehandling må kvalitetssikres av rektor:

- Rektor skal alltid uttale seg før klagesaken oversendes til klageinstansen
- Rektor skal beskrive om saksgangen på skolen har vært i samsvar med forskriften:

- Rektor skal som et minimum kort beskrive skolens prosedyrer for fastsetting av standpunktkarakterer, herunder tidspunktet for når den påklagede standpunktkarakteren er fastsatt
- I tillegg skal rektor i sin uttalelse gjøre greie for om standpunktkarakteren er fastsatt i samsvar med [forskriften § 3-15.](#)

Om varsling

(§ 3-8 forskr. Oppl.)

- Elever og foreldre til elever under 18 år skal **varsles skriftlig** dersom eleven står i fare for å ikke få karakter (IV) både ved halvårsvurdering med karakter og standpunktkarakter i fag
- Det samme gjelder dersom eleven står i fare for å få karakteren Lg eller Ng i orden eller adferd
- Varselet **skal gis straks** det er klart at det er fare for nedsatt eller bortfall av karakter
- Hensikt: gi eleven mulighet til få karakter i fag eller ikke få nedsatt karakter i orden eller adferd
- Dokumentasjonskrav ved klage at skriftlig varsel er gitt til riktig tid

§ 3-4 forskrift til opplæringsloven:

Vurdering i orden og åtferd

«Formålet med vurdering i orden og i åtferd er å fremje sosial læring, bidra til eit trygt og godt skolemiljø og gi informasjon om orden og åtferd.

Grunnlaget for vurdering i orden og i åtferd er ordensreglementet til skolen, jf. opplæringslova § 9A-10. Elevane skal vere kjende med skolen sitt ordensreglement.

Orden heng saman med om eleven er punktleig, førebudd og følgjer opp arbeid.

Åtferd heng saman med om eleven viser omsyn og respekt for andre.

Kompetanse i fag skal ikkje trekkjast inn i vurderinga i orden eller i åtferd. Det skal tas omsyn til føresetnadene til eleven i vurderinga.

Til vanleg skal det ikkje leggjast avgjerande vekt på enkelthendingar; unntaket er dersom enkelthendinga er særleg klanderverdig eller grov.»

§ 3-16 forskrift til opplæringsloven:

Standpunktkarakterar i orden og åtferd

«Ein standpunktkarakter skal vere uttrykk for elevane sin orden eller åtferd etter opplæringa er avslutta. Det skal givast ein standpunktkarakter i orden og ein standpunktkarakter i åtferd på 10. trinn, og ved avslutninga av opplæringa i vidaregåande skole.

Rektor har ansvaret for at standpunktkarakterar i orden og i åtferd blir fastsette etter drøfting med kontaktlærar og dei andre lærarane til eleven.»

§ 5-13 i forskrift til opplæringsloven:

Om klage på karakter i orden og adferd

«Ved klage på karakter i orden og i åtferd skal kontaktlæraren til eleven og rektor gi fråsegn som saman med klagen skal sendast til klageinstansen.

Fråsegna skal gjere greie for kva for karakterar i orden og i åtferd som har vore gitt tidlegare, kva for tiltak skolen har sett i verk for å rette på forholda, og ei fyldig grunngiving for karakteren.

Kopiar av ordensreglementet for skolen, utskrift av protokollen som viser korleis skolen har behandla saka m.m., skal leggjast ved fråsegna.

Ved klage i grunnskolen skal det også gjerast greie for om heimen har vore varsla om at karakteren kunne bli sett ned, og eventuell annan korrespondanse med foreldra eller dei føresette. Klagaren skal ha kopi av fråsegna.

Klageinstansen i grunnskolen er statsforvaltaren i kvart fylke. Klageinstansen i vidaregåande opplæring er fylkestinget eller den fylkestinget gir mynde.

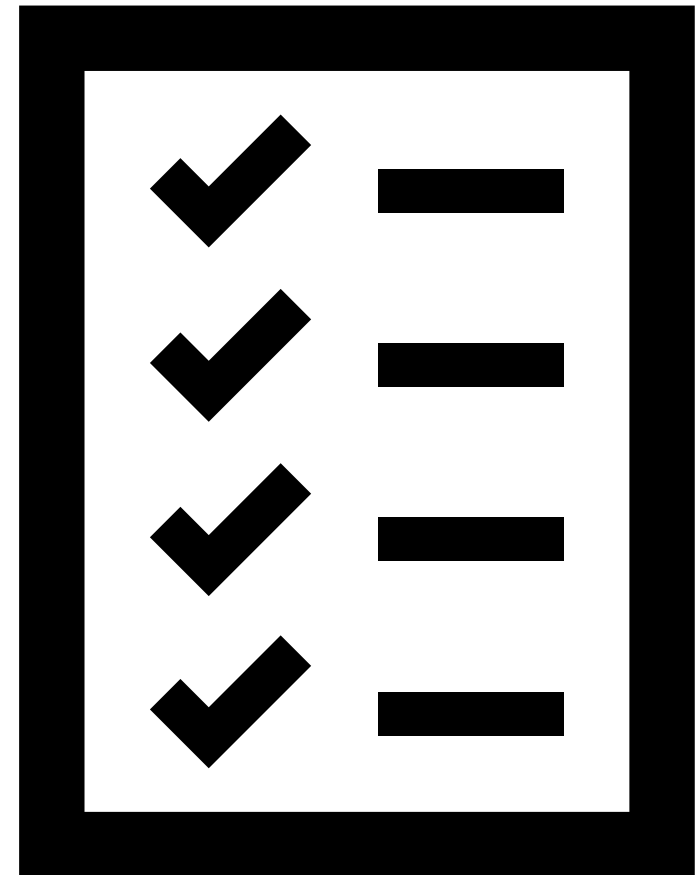
Klageinstansen avgjer om klagen skal føre til at karakteren blir endra til gunst eller ugunst for klagaren.»

Klage på standpunktkarakterer – hva må skolen gjøre?

Skolen må:

- Informere elev og foresatte om retten til å klage, klagefrist og hva klagen skal inneholde
- Sende klagen videre til klageinstansen med dokumentasjon

Voksne skal
gjøre det
som er
best for
barn ♥

Artikkel 3 i barnekonvensjonen

Takk for oss!
Neste nyhetssending er
fredag 26. mai

Foto: Monica Hertwig

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Facebook [statsforvalterentromsogfinnmark](https://www.facebook.com/statsforvalterentromsogfinnmark)
Twitter [Statsforvalt_TF](https://twitter.com/Statsforvalt_TF)
Nettside statsforvalteren.no/troms-finnmark